

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Проект с Договор № 80-10-91 от 15.04.2019 г. на ФНИ – СУ е тематичен изследователски проект със срок на изпълнение 9 месеца. Основната цел на проекта беше да постави теоретичното реторическо познание на практическа основа и да демонстрира огромните приложни възможности на реториката и убеждаващата комуникация в съвременните условия. С оглед на тази цел беше планиран, организиран и проведен едnodневен Научен форум по практическа реторика „Семинар – реторически тренинги“, който се проведе на 27 септември 2019 г. в „Нова конферентна зала“ в Ректората на СУ „Св. Климент Охридски“. Събитието продължи от 9.00 до 19.30 ч., събра 35-ма участника, които представиха 25 научни доклада и практически презентации. Семинарът премина в приятна творческа, аналитична и подхранваща научни размисли и дискусии атмосфера.

Научният форум даде възможност за среща и активен обмен на опит между утвърдени специалисти и експерти от различните сфери на науката и публичността, в които реториката намира приложение, с млади изследователи – докторанти, студенти, постдокторанти.

Постигна се пълно съответствие между заложените в проекта цели и постигнатите практически резултати:

1) Форумът показва по категоричен начин неизменната роля на реториката в съвременната публичност. Той демонстрира огромните приложни възможности на науката за убеждаващата комуникация в съвременната социокултурна, медийна, политическа, правна и бизнес среда.

2) Разработените в програмата на семинара 5 тематични кръга – реторически упражнения от Античността и Средновековието; медийна реторика; юридическа медиация; социалнопсихологически тренинги; бизнес комуникация и преговорен процес, демонстрираха интердисциплинарния характер на реториката и взаимодействията ѝ с други традиционни и модерни науки като психология, философия, медийни науки, социология, право и др. Това обосновава възможностите за използване на показаните реторически техники и похвати от специалисти с различен професионален профил – преподаватели, журналисти, ПР експерти, политици, юристи, медиатори и други професионални фигури в сферата на публичността.

3) Научното събитие допринесе за насърчаване на изследователския интерес към практическата реторика – една по-слабо развита у нас област от хуманитарното познание. Огромни възможности в това отношение разкриват новите комуникативни практики като медиацията, медия тренингите, застъпничеството за социалнозначими каузи.

4) Показаните техники и похвати недвусмислено защитиха връзката между класическата реторика и модерната наука за убеждаващата комуникация. В тази връзка беше демонстрирана приемствеността на някои реторически упражнения от Античността и Средновековието в съвременната социална и политическа среда. Отделни монологични и

ТЕМАТИЧЕН ПРОЕКТ

НАУЧЕН ФОРУМ ПО ПРАКТИЧЕСКА РЕТОРИКА „СЕМИНАР – РЕТОРИЧЕСКИ ТРЕНИНГИ“

РЪКОВОДИТЕЛ:
ДОЦ. Д-Р НЕЛИ
ГЕОРГИЕВА СТЕФАНОВА

ДОГОВОР № 80-10-91/
15.04.2019

ОБЩА СТОЙНОСТ:
3188 ЛВ.

<http://medialinguistics.com/> – Брой 7
Реторически тренинги

диалогични формати бяха показани като успешни ритуали на консенсуса в медийната реторика, в бизнес комуникацията и преговорния процес.

5) Работи се активно по популяризирането на постигнатите научни резултати. Събран е текстов корпус от 18 научни статии, третиращи различни аспекти на практическата реторика. Към момента се извършва двойно сляпо рецензиране на докладите. Предстои материалите от научния форум да бъдат публикувани в периода януари/февруари 2020 г. в 2 специализирани броя «Практическа реторика» на «Медии и език» – електронно списание за научни изследвания по медиен език (рецензирано и индексирано издание).

6) Показаните практически методики, реторически техники и похвати бяха заснети и оформени във видеорепозиториум, който ще бъде използван ефективно в прекия обучителен процес – упражнения и семинарни занятия по реторика и комуникативни умения.

Изпълнение на дейностите по проекта съгласно работната програма

Изпълнението на дейностите премина успешно и в съответствие с предварително изготвената от ръководителя на проекта доц. д-р Нели Георгиева Стефанова работна програма. Със Заповед № РД 39-174 от 16.05.2019 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ бе назначен научен екип в състав: доц. д-р Николай Георгиев Димитров, гл. ас. д-р Донка Генчева Петрова, доц. д-р Герасим Иванов Петрински. С Договор за научна дейност № 80-11-201 от 21.05.2019 г. за член на екипа бе назначен и докторанта на Катедра „Реторика“ Борис Огнянов Ценов. Членовете на научния екип участваха активно и равнопоставено в обсъждането, решенията, подготовката и реализирането на проектните задължения.

Организираха се няколко заседания на научния екип, в които бяха уточнени концепцията и целите на предстоящия научен форум, бяха разпределени конкретните работни задачи и сроковете за изпълнение. Екипът взе решение семинарът да включва презентации и дискусии, организирани в 5 тематични панела, които отразяват съвременния интердисциплинарен характер на реторическото познание и са неразривно свързани с практическото приложение на убеждаващата комуникация:

- Реторическите упражнения през Античността и Средновековието
- Комуникативни техники в медийната реторика
- Социалнопсихологически тренинги
- Реторически тренинги в бизнес комуникацията и преговорния процес
- Юридическа медиация

През първите два месеца (май – юни) се извърши активно популяризиране на предстоящия семинар и събиране на заявките за участие. Предвид интерактивния и динамичен формат на събитието, още в началото на месец май беше ангажирана Новата конферентна зала (Огледална). На достатъчно ранен етап беше изготвено електронно рекламно съобщение (Приложение 1), което бе качено на сайта на СУ (раздел Новини – Научни прояви), както и на сайта на Философския факултет. Впоследствие бяха изготвени и рекламни постери, които в началото на месец септември бяха разлепени на съответните информационни табла в Университета.

Изготвена беше мейл листа с координати на преподаватели, експерти, докторанти, обучаеми и други потенциално заинтересовани от събитието лица. Освен групово съобщение и покана за форума, бяха изпратени и голям брой персонални покани до колеги-преподаватели, медийни и ПР експерти, членове и приятели на реторическата общност.

Паралелно с тези дейности бяха инициирани съответните постъпки за закупуване на необходимата техника. За обезпечаване на събитието беше поръчана видеокамера, радиомикрофон и допълнителна карта памет, както и необходимите канцеларски материали – папки, химикали, клипбордове, слипчарт, дъска, маркери и пр.

Второто двумесечие (юли – август) беше отделено за събиране на резюмета и презентации, информиране на участниците посредством групово и персонално мейлиране, оформяне на програма на събитието, подготовка на презентации, организиране и подготовка на доставените техника и материали.

Третото двумесечие (септември – октомври) беше концентрирано върху провеждането на семинара, анализа на получените резултати и събирането на материали за публикация. В началото на месец септември на участниците и гостите беше разпратена окончателната програма на Научен форум по практическа реторика „Семинар – реторически тренинги“ (Приложение 2). Събитието се проведе на 27 септември в Ректората на СУ. Продължи от 9.00 до 19.30 часа, присъстваха 35-ма участника, бяха представени 24 научни доклада и презентации. Балансирано бяха представени и петте тематични панела, модерирани от членовете на екипа. Всеки един от панелите завършваше с оживена и ползотворна академична дискусия.

За участниците и гостите на научното събитие беше организиран обяд и заключителен коктейл в Ресторант „Алма Матер“, както и 2 кафе паузи в рамките на работната програма.

От поръчаните техника и материали за целите на семинара бяха използвани видеокамерата и канцеларските материали. Радиомикрофонът и допълнителната карта памет (за видеокамерата) бяха доставени на по-късен етап, през месец ноември. Същите ще намерят целево приложение в работата на Катедра „Реторика“.

На докладчиците и презентаторите от семинара беше изпратена подробна информация, свързана със сроковете за предаване и техническите изисквания за оформление на статиите. До края на месец ноември бяха събрани 18 научни доклада (Приложение 3). Предстои материалите да излязат в 2 поредни специализирани броя на електронното научно списание „Медии и език“ (<http://medialinguistics.com/>) в периода януари – февруари 2020 г.

Предварителната работна програма на проекта беше реализирана планово и в съответствие със заложените цели и срокове.

Обобщение на постигнатите научни резултати от проекта

Реализацията на тематичен проект Договор № 80-10-91, имащ като основна цел организирането и провеждането на Научен форум по практическа реторика „Семинар – реторически тренинги“, отговаря на потребността от целенасочено разширяване и задълбочаване на практическата реторика у нас като област от общото реторическо познание.

Проведеният „Семинар – реторически тренинги“ е първият опит на академичната общност да постави теоретичното реторическо познание на практическа основа. Форумът демонстрира широките приложни възможности на науката за убеждаващата комуникация в съвременния социокултурен, медиен, политически, юридически и бизнес контекст. Защитимата връзка между реторическата класика и съвременните проявления на науката за убеждаването бе показана чрез богат набор реторически техники и похвати – от словесните упражнения през Античността и Средновековието до комуникативно-тренинговите модели в бизнес комуникация и модерната юридическа медиация. Събитието даде повод за среща и активен обмен на опит между утвърдени експерти в съответните области и млади изследователи – докторанти, постдокторанти, студенти.

Проектът даде възможност на българската научна общност да се запознае с последните достижения и тенденции в развитието на реториката, предостави трибуна за популяризиране на новите български и международни изследвания в областта, осигури възможност за млади учени и докторанти от Катедра „Реторика“ и от други академични звена да представят актуалните си разработки в областта на публичната комуникация. Тези съвременни изследвания разполагат научното познание на нова приложна основа, намирайки емпирични потвърждения в модерното публично и виртуално пространство. Идентифицирани бяха пресечни точки между утвърдените методики за провеждане на теоретични реторични изследвания и практическите интереси на младите учени. Проектните инициативи допринесоха за утвърждаване на съществуващите вече традиции в изучаването на реториката у нас, а също и за привличане на нов изследователски интерес в тази област.

С целенасочената си изследователска дейност и с активното си участие в изпълнението на проекта съществен принос за развитието на практическата реторика у нас оказаха: Донка Александрова (сравнителна реторика, аргументация и методология на убеждаващата комуникация), Г. Петрински (реторически упражнения през Античността и Средновековието), Н. Стефанова (комуникативно-тренингови модели в обучението по реторика), Д. Петрова (реторика и социалнопсихологически тренинги), С. Балова (реторически тренинги в бизнес комуникацията и преговорния процес), В. Радева (реторика и практическа философия) и др.

Проведеният научен семинар по практическа реторика, участието на утвърдени специалисти от различни научни области и сериозният брой представени за популяризиране научни разработки показаха реторическите тренинги като модерна и перспективна единица, която има висока приложна стойност в областта на хуманитаристиката и социалните науки.

Реализирането на проекта „Практическа реторика“ може да бъде определено като иновативно, доколкото поставя начало на полезна бъдеща практика, която насърчава научния обмен и интердисциплинарния подход към изучаването на хуманитарните дисциплини. Осъщественият проект е поредната малка стъпка напред, мотивирана от желанието и усилията на преподавателите от Катедра „Реторика“, да постигнат академична комуникация с мисията на съвременна българска реторическа школа.

В Научен форум по практическа реторика „Семинар – реторически тренинги“, състоял се на 27 септември 2019 г. в Нова конферентна зала (Ректорат) на СУ „Св. Климент Охридски“, бяха представени 24 научни доклада и презентации, разпределени в 5 тематични панела (Приложение 2):

ПАНЕЛ: Реторическите упражнения през Античността и Средновековието

доц. Нели Стефанова: „Реторическите упражнения – древна практика и модерна необходимост. Комуникативно-тренинговите модели в обучението по реторика”

проф. Максим Мизов: "За някои тъмни места в генеалогията и феноменологията на тренингите"

проф. Росица Йорданова: „Реторичен анализ на инсталацията на Давид Черни – Брюксел 2009 г.”

доц. Виржиния Радева: „Реториката като практическа философия и практическа логика”

д-р Адриана Иванчева: „Практическа съвременна демонстрация на античните реторическите упражненията "енкомион" и "етопея"

Георги Мерджанов, докторант: „Средновековно похвално слово в съвременен телевизионен шоу формат”

Васил Теохаров, докторант: „Похвално слово за Слави Трифонов”

ПАНЕЛ: Комуникативни техники в медийната реторика

проф. Иво Христов: „Социалните медии като края на социалността”

проф. д.н. Андреана Ефимова: „Масовите отклонения от езиковите и стилистичните норми в медиите – грешки или нови норми”

проф. Маргарита Пешева: „Телевизия и невербална комуникация”

доц. Поли Иванова: „Телевизионен пиар и поведение пред камера. Аудио-визуални стратегии, техники и умения”

Пенка Георгиева, докторант: „Лайф-стриймовете на политици у нас като инструмент в медийната и публична комуникация”

ПАНЕЛ: Юридическа медиация

д-р Михаил Матеев: „Исторически и съвременни форми за алтернативно решаване на правни спорове”

доц. Наталия Киселова: "Парламентарният дебат - критичен поглед върху практиката (2010-2019)"

ПАНЕЛ: Социалнопсихологически тренинги

проф. Румяна Крумова-Пешева, д-р Х. Пешев: „Въздействието върху другия в психотерапевтичната и медицинската практика”

доц. Николай Димитров: „Социалнопсихологически тренинги”

гл. ас. д-р Донка Петрова: „Тренинги за просоциална комуникация за професионалисти”

Мариян Васев, докторант: „Асансьорна реч”

ПАНЕЛ: Реторически тренинги в бизнес комуникацията и преговорния процес

Георги Христулев, докторант: „Автентична бизнес комуникация – какво да мислим и как да отреагираме”

д-р Стоянка Балова: „Практически тренинги при преговорен процес”

Надя Ванева, докторант: "Корпоративната култура - мисия, визия, ценности.

Представяне на работен семинар за повишаване ефективността на бизнес комуникацията в екипа на компанията."

Борис Ценов, докторант: „Реторически техники в парламентарния дебат”

Евгений Иванов, докторант: „Експромпт реч в деловото общуване”

проф. Донка Александрова: „Радост и болка: алюзии от чутите размисли” – заключителен доклад от рецензента на проекта

Обособен е текстов корпус от 18 научни статии, представени като доклади и презентации в рамките на семинара по практическа реторика. В настоящия момент материалите са подложени на двойно сляпо рецензиране, след което ще бъдат публикувани в 2 поредни специализирани броя на електронното научно списание „Медии и език” (<http://medialinguistics.com/>) в периода януари – февруари 2020 г. Списанието е включено в Националния референтен списък за издания с научно рецензиране на НАЦИД и е признато за индексирано издание с научно рецензиране.

Доклади, които предстои да бъдат публикувани (Приложение 3):

1) Проф. Донка Александрова – „Представяне на научния форум по практическа реторика”

2) Нели Стефанова – „Реторическите упражнения – древна практика и модерна необходимост. Комуникативно-тренинговите модели в обучението по реторика”

3) Герасим Петрински – „Диспозиционно-аргументативни аспекти на ефекта на първенството и ефекта на свежестта: завръщане към класическата реторика”

4) Максим Мизов – „За някои тъмни места в генеалогията и феноменологията на тренингите”

5) Росица Йорданова – „Реторичен анализ на инсталацията на Давид Черни – Брюксел 2009 г.”

- 6) Адриана Иванчева – „Съвременно приложение и демонстрация на античните реторически упражнения „енкомион“ и „етопея“
- 7) Поли Иванова – „Телевизионен пиар и поведение пред камера. Аудио-визуални стратегии, практики, умения“
- 8) Пенка Георгиева – „Прякото онлайн излъчване (live streaming) от министър-председателя във Фейсбук като инструмент за комуникация. Някои реторически и комуникационни аспекти“
- 9) Михаил Матеев – „Исторически и съвременни форми за алтернативно решаване на правни спорове“
- 10) Нина Чавдарова – „Медиация и практика – възможности и рискове“
- 11) Наталия Киселова – „Парламентарният дебат – критичен поглед върху практиката (2009 – 2019)“
- 12) Борис Ценов – „Реторически техники в парламентарния дебат“
- 13) Румяна Крумова-Пешева – „Въздействието върху другия в психотерапевтичната и медицинската практика“
- 14) Донка Петрова – „Тренинги за развитие на просоциалната комуникация на професионалисти“
- 15) Мариян Васев – „Реторически анализ на асансьорната реч“
- 16) Стоянка Балова – „Реторически техники в преговорния процес“
- 17) Надя Ванева – „Корпоративната култура – мисия, визия, ценности“
- 18) Деница Медарска – "Развитие на българо-гръцките културни връзки – реторически аспекти в дейността на сдружение „Аристотел- културен мост“